శ్రీః

శ్రీమతే రామానుజాయ నమః

శ్రీమతే నిగమాంతమహాదేశికాయ నమః

ఓం నమో భగవతే వాసుదేవాయ

మహర్షి వేదవ్యాసప్రణీతం శ్రీమద్భాగవతమహాపురాణం

॥ దశమస్కంధే అష్టమోఽధ్యాయః ॥

This document has been prepared by

Sunder Kidāmbi

with the blessings of

శ్రీ రంగరామానుజ మహాదేశికన్

His Holiness śrīmad āṇḍavan śrīraṅgam

శ్రీః

శ్రీమతే రామానుజాయ నమః

శ్రీమతే నిగమాంతమహాదేశికాయ నమః

ఓం నమో భగవతే వాసుదేవాయ

శ్రీమద్భాగవతమహాపురాణం

॥ దశమస్కంధే అష్టమోఽధ్యాయః ॥

శ్రీశుక ఉవాచ
గర్గః పురోహితో రాజన్ యదూనాం సుమహాతపాః ।
వ్రజం జగామ నందస్య వసుదేవప్రచోదితః ॥ **1** ॥

తం దృష్ట్వా పరమప్రీతః ప్రత్యుత్థాయ కృతాంజలిః ।
ఆనర్చాధోక్షజధియా ప్రణిపాతపురఃసరం ॥ **2** ॥

సూపవిష్టం కృతాతిథ్యం గిరా సూనృతయా మునిం ।
నందయిత్వాబ్రవీద్ బ్రహ్మన్ పూర్ణస్య కరవామ కిం ॥ **3** ॥

మహద్విచలనం నౄణాం గృహిణాం దీనచేతసాం ।
నిఃశ్రేయసాయ భగవన్ కల్పతే నాన్యథా క్వచిత్ ॥ **4** ॥

జ్యోతిషామయనం సాక్షాద్ యత్తజ్జ్ఞానమతీంద్రియం ।
ప్రణీతం భవతా యేన పుమాన్ వేద పరావరం ॥ **5** ॥

త్వం హి బ్రహ్మవిదాం శ్రేష్ఠః సంస్కారాన్ కర్తుమర్హసి ।
బాలయోరనయోర్నౄణాం జన్మనా బ్రాహ్మణో గురుః ॥ **6** ॥

గర్గ ఉవాచ
యదూనామహమాచార్యః ఖ్యాతశ్చ భువి సర్వతః ।
సుతం మయా సంస్కృతం తే మన్యతే దేవకీసుతం ॥ **7** ॥

కంసః పాపమతిః సఖ్యం తవ చానకదుందుభేః।
దేవక్యా అష్టమో గర్భో న స్త్రీ భవితుమర్హతి ॥ **8** ॥

ఇతి సంచింతయంశ్చిత్వా దేవక్యా దారికావచః।
అపి హంతాఽఽగతాశంకస్తర్హి తన్నోఽనయో భవేత్ ॥ **9** ॥

నంద ఉవాచ
అలక్షితోఽస్మిన్ రహసి మామకైరపి గోవ్రజే।
కురు ద్విజాతిసంస్కారం స్వస్తివాచనపూర్వకం ॥ **10** ॥

శ్రీశుక ఉవాచ
ఏవం సంప్రార్థితో విప్రః స్వచికీర్షితమేవ తత్।
చకార నామకరణం గూఢో రహసి బాలయోః ॥ **11** ॥

గర్గ ఉవాచ
అయం హి రోహిణీపుత్రో రమయన్ సుహృదో గుణైః।
ఆఖ్యాస్యతే రామ ఇతి బలాధిక్యాద్ బలం విదుః।
యదూనామపృథగ్భావాత్ సంకర్షణముశంత్యుత ॥ **12** ॥

ఆసన్ వర్ణాస్త్రయో హ్యస్య గృహ్ణతోఽనుయుగం తనూః।
శుక్లో రక్తస్తథా పీత ఇదానీం కృష్ణతాం గతః ॥ **13** ॥

ప్రాగయం వసుదేవస్య క్వచిజ్జాతస్తవాత్మజః।
వాసుదేవ ఇతి శ్రీమానభిజ్ఞాః సంప్రచక్షతే ॥ **14** ॥

బహూని సంతి నామాని రూపాణి చ సుతస్య తే।
గుణకర్మానురూపాణి తాన్యహం వేద నో జనాః ॥ **15** ॥

ఏష వః శ్రేయ ఆధాస్యద్ గోపగోకులనందనః।
అనేన సర్వదుర్గాణి యూయమంజస్తరిష్యథ ॥ **16** ॥

పురానేన వ్రజపతే సాధవో దస్యుపీడితాః।
అరాజకే రక్ష్యమాణా జిగ్యుర్దస్యూన్ సమేధితాః ॥ **17** ॥

య ఏతస్మిన్ మహాభాగాః ప్రీతిం కుర్వంతి మానవాః।
నారయోఽభిభవంత్యేతాన్ విష్ణుపక్షానివాసురాః ॥ **18** ॥

తస్మాన్నందాత్మజోఽయం తే నారాయణసమో గుణైః।
శ్రియా కీర్త్యానుభావేన గోపాయస్వ సమాహితః ॥ **19** ॥

ఇత్యాత్మానం సమాదిశ్య గర్గే చ స్వగృహం గతే।
నందః ప్రముదితో మేనే ఆత్మానం పూర్ణమాశిషాం ॥ **20** ॥

కాలేన వ్రజతాల్పేన గోకులే రామకేశవౌ।
జానుభ్యాం సహ పాణిభ్యాం రింగమాణౌ విజహ్రతుః ॥ **21** ॥

తావంఘ్రియుగ్మమనుకృష్య సరీసృపంతౌ
ఘోషప్రఘోషరుచిరం వ్రజకర్దమేషు।
తన్నాదహృష్టమనసావనుసృత్య లోకం
ముగ్ధప్రభీతవదుపేయతురంతి మాత్రోః ॥ **22** ॥

తన్మాతరౌ నిజసుతౌ ఘృణయా స్నువంత్యౌ
పంకాంగరాగరుచిరావుపగుహ్య దోర్భ్యాం।
దత్త్వా స్తనం ప్రపిబతోః స్మ ముఖం నిరీక్ష్య
ముగ్ధస్మితాల్పదశనం యయతుః ప్రమోదం ॥ **23** ॥

యర్హ్యంగనాదర్శనీయకుమారలీలా -
వంతర్వ్రజే తదబలాః ప్రగృహీతపుచ్ఛైః।
వత్సైరితస్తత ఉభావనుకృష్యమాణౌ
ప్రేక్షంత్య ఉజ్ఝితగృహా జహృషుర్హసంత్యః ॥ **24** ॥

శృంగ్యగ్నిదంష్ట్र్యసిజలద్విజకంటకేభ్యః
క్రీడాపరావతిచలౌ స్వసుతౌ నిషేద్ధుం।
గృహ్యాణి కర్తుమపి యత్ర న తజ్జనన్యౌ
శేకాత ఆపతురలం మనసోఽనవస్థాం ॥ **25** ॥

కాలేనాల్పేన రాజర్షే రామః కృష్ణశ్చ గోకులే।
అఘృష్టజానుభిః పద్భిర్విచక్రమతురంజసా ॥ **26** ॥

తతస్తు భగవాన్ కృష్ణో వయస్యైర్వ్రజబాలకైః।
సహరామో వ్రజస్త్రీణాం చిక్రీడే జనయన్ ముదం ॥ **27** ॥

కృష్ణస్య గోప్యో రుచిరం వీక్ష్య కౌమారచాపలం।
శృణ్వత్యాః కిల తన్మాతురితి హోచుః సమాగతాః ॥ **28** ॥

వత్సాన్ ముంచన్ క్వచిదసమయే క్రోశసంజాతహాసః
స్తేయం స్వాద్వత్త్యథ దధి పయః కల్పితైః స్తేయయోగైః।
మర్కాన్ భోక్ష్యన్ విభజతి స చేన్నాత్తి భాండం భినత్తి
ద్రవ్యాలాభే స గృహకుపితో యాత్యుపక్రోశ్య తోకాన్ ॥ **29** ॥

హస్తాగ్రాహ్యే రచయతి విధిం పీఠకోలూఖలాద్యైః
ఛిద్రం హ్యంతర్నిహితవయునః శిక్యభాండేషు తద్విత్।
ధ్వాంతాగారే ధృతమణిగణం స్వాంగమర్థప్రదీపం
కాలే గోప్యో యర్హి గృహకృత్యేషు సువ్యగ్రచిత్తాః ॥ **30** ॥

ఏవం ధార్ష్ట్యాన్యుశతి కురుతే మేహనాదీని వాస్తౌ
స్తేయోపాయైర్విరచితకృతిః సుప్రతీకో యథాఽఽస్తే।
ఇత్థం స్త్రీభిః సభయనయనశ్రీముఖాలోకినీభిః
వ్యాఖ్యాతార్థా ప్రహసితముఖీ న హ్యుపాలబ్ధుమైచ్ఛత్ ॥ **31** ॥

ఏకదా క్రీడమానాస్తే రామాద్యా గోపదారకాః।
కృష్ణో మృదం భక్షితవానితి మాత్రే న్యవేదయన్ ॥ **32** ॥

సా గృహీత్వా కరే కృష్ణముపాలభ్య హితైషిణీ।
యశోదా భయసంభ్రాంతప్రేక్షణాక్షమభాషత ॥ **33** ॥

కస్మాన్మృదమదాంతాత్మన్ భవాన్ భక్షితవాన్ రహః।
వదంతి తావకా హ్యేతే కుమారాస్తేఽగ్రజోఽప్యయం ॥ **34** ॥

శ్రీకృష్ణ ఉవాచ
నాహం భక్షితవానంబ సర్వే మిథ్యాభిశంసినః।
యది సత్యగిరస్తర్హి సమక్షం పశ్య మే ముఖం ॥ **35** ॥

యద్యేవం తర్హి వ్యాదేహీత్యుక్తః స భగవాన్ హరిః।
వ్యాదత్తావ్యాహతైశ్వర్యః క్రీడామనుజబాలకః ॥ **36** ॥

సా తత్ర దదృశే విశ్వం జగత్ స్థాస్ను చ ఖం దిశః।
సాద్రిద్వీపాబ్ధిభూగోలం సవాయ్వగ్నీందుతారకం ॥ **37** ॥

జ్యోతిశ్చక్రం జలం తేజో నభస్వాన్ వియదేవ చ।
వైకారికాణీంద్రియాణి మనో మాత్రా గుణాస్త్రయః ॥ **38** ॥

ఏతద్ విచిత్రం సహ జీవకాల -
స్వభావకర్మాశయలింగభేదం।
సూనోస్తనౌ వీక్ష్య విదారితాస్యే
వ్రజం సహాత్మానమవాప శంకాం ॥ **39** ॥

కిం స్వప్న ఏతదుత దేవమాయా
కిం వా మదీయో బత బుద్ధిమోహః।
అథో అముష్యైవ మమార్భకస్య
యః కశ్చనౌత్పత్తిక ఆత్మయోగః ॥ **40** ॥

అథో యథావన్న వితర్కగోచరం
చేతోమనఃకర్మవచోభిరంజసా।
యదాశ్రయం యేన యతః ప్రతీయతే
సుదుర్విభావ్యం ప్రణతాస్మి తత్పదం ॥ **41** ॥

అహం మమాసౌ పతిరేష మే సుతో
వ్రజేశ్వరస్యాఖిలవిత్తపా సతీ।
గోప్యశ్చ గోపాః సహగోధనాశ్చ మే
యన్మాయయేత్థం కుమతిః స మే గతిః ॥ **42** ॥

ఇత్థం విదితతత్త్వాయాం గోపికాయాం స ఈశ్వరః।
వైష్ణవీం వ్యతనోన్మాయాం పుత్రస్నేహమయీం విభుః ॥ **43** ॥

సద్యోనష్టస్మృతిర్గోపీ సాఽఽరోప్యారోహమాత్మజం।
ప్రవృద్ధస్నేహకలిలహృదయాఽఽసీద్ యథా పురా ॥ **44** ॥

త్రయ్యా చోపనిషద్భిశ్చ సాంఖ్యయోగైశ్చ సాత్వతైః।
ఉపగీయమానమాహాత్మ్యం హరిం సామన్యతాత్మజం ॥ **45** ॥

రాజోవాచ
నందః కిమకరోద్ బ్రహ్మన్ శ్రేయ ఏవం మహోదయం।
యశోదా చ మహాభాగా పపౌ యస్యాః స్తనం హరిః ॥ **46** ॥

పితరౌ నాన్వవిందేతాం కృష్ణోదారార్భకేహితం।
గాయంత్యద్యాపి కవయో యల్లోకశమలాపహం ॥ **47** ॥

శ్రీశుక ఉవాచ
ద్రోణో వసూనాం ప్రవరో ధరయా సహ భార్యయా।
కరిష్యమాణ ఆదేశాన్ బ్రహ్మణస్తమువాచ హ ॥ **48** ॥

జాతయోర్నౌ మహాదేవే భువి విశ్వేశ్వరే హరౌ।
భక్తిః స్యాత్ పరమా లోకే యయాంజో దుర్గతిం తరేత్ ॥ **49** ॥

అస్త్విత్యుక్తః స భగవాన్ వ్రజే ద్రోణో మహాయశాః।
జజ్ఞే నంద ఇతి ఖ్యాతో యశోదా సా ధరాభవత్ ॥ **50** ॥

తతో భక్తిర్భగవతి పుత్రీభూతే జనార్దనే।
దంపత్యోర్నితరామాసీద్ గోపగోపీషు భారత ॥ **51** ॥

కృష్ణో బ్రహ్మణ ఆదేశం సత్యం కర్తుం వ్రజే విభుః।
సహరామో వసంశ్చక్రే తేషాం ప్రీతిం స్వలీలయా ॥ **52** ॥

॥ ఇతి శ్రీమద్భాగవతే మహాపురాణే పారమహంస్యాం సంహితాయాం
దశమస్కంధే పూర్వార్ధే విశ్వరూపదర్శనే అష్టమోఽధ్యాయః ॥